

Telefon št. 30-40

VOJNI INVALID

GLASILO UDR. VOJNIH INVALIDOV KRALJEVINE JUGOSLAVIJE
OBLASTNEGA ODBORA V LJUBLJANI

List izhaja vsakega
25. v mesecu. Posamezna številka 1 Din.
— Naročnina mesečno 1 Din. — Rokopisi se ne vračajo.
— Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
— Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, št. Peterska vojašnica.
Telefon številka 30-40.

Kako je z nami, vojnimi žrtvami?

Stopamo v javnost. Izpregovorili smo glasno, da se nas sliši. Kajti ne prestando trkanje na vrata, iskanje da se nam odpre in se naš položaj izboljša, da se invalidski zakon izboljša, novelizira, da bo odgovarjal vsaj nekoliko vojnim žrtvam, zadeva več ali manj na gluha ušesa. Zato smo spregovorili in bomo govorili glasno.

Bilo je to 10. januarja 1936 zvečer, ko se je sestel Oblastni odbor Udruženja in imel kot gosta v svoji sredi narodnega poslanca gospoda dr. Koceta. In njemu smo povedali vse, in on bo, zatrdil nam je, govoril na odločilnih mestih in v odborih.

In kakor mu je predsednik Oblastnega odbora Udruženja, tov. Matko Štefe obrazložil vse v markantnih besedah, tako tudi vi in še ostala javnost naj poslušate.

Predsednik Štefe je govoril:

»Leta 1925. je bil finančni efekt v Sloveniji za invalidnine — 18 milijonov. Davkov se je pa v ta namen plačalo za 30 milijonov. In državi se je zdelo to veliko breme, in odločujoči gospodje so gledali, kako bi to breme olajšali, kljub temu, da so te milijone plačevali davkoplačevalci. In zagledal je beli dan invalidski zakon 1929. Reduciralo se je vojne žrtve, kakor se žanje žito na njivi ob času žetve. In kar je ostalo je bilo v Sloveniji vsega 6300 priznanih invalidov. S tem so bile državne finance olajšane. Davek, kajpada, davek se ni nič zmanjšal, samo ime je izgubil. Sedaj so imele državne finance številko nekaj okrog 80 milijonov za invalide, mesto prejšnjih 300 milijonov.

Tako se je socialna zakonodaja poslabšala mesto izboljšala. Vsled neusmiljene prakse štednje napram invalidom, se pa tudi invalidski zakon, četudi slab, ni izvajal tako, kakor bi se moral in bi vključil slabosti še invalidi nekaj imeli. Ali briskiralo se je še to, kar je določal zakon in so se njegove določbe celo tolmačile tako, da se je država rešila čimveč invalidov.

Komisarstvo v Beogradu pri Središnjem odboru je zelo škodovalo. Tam so sedele duše, ki so črnile invalide, češ, da so samo nekakšni prevzetneži etc., in protidržavni elementi. To njihovo delo je povzročilo komisariat.

Do iztrežitve je prišlo le po nekaj letih, to je 1932. leta, ko smo se po vsej državi takorekoč uprli. Rezultat je bil, da smo dosegli svobodno udejstvovanje naše organizacije in ukiniteli komisariat.

Prevedbe, ki so se vršile po zakonu 1929 in ker ni bilo pravega čuvarja, so naravnost gazile dostojanstvo invalida. Delali so, kakor so hoteli. V Sloveniji smo se še držali kolikor tolko, a položaj po Srbiji, Bosni, Dalmaciji itd., je bil tak, da je bilo izvrženih do 70 odstotkov vseh invalidov.

Dali so nam nekakšna invalidska sodišča, ki ne odgovarjajo. Od leta 1929 naprej smo se neprestano borili, da se te krivice ukinejo, da se naj položaj izboljša, a do danes ni uspelo. Razne obljube so se nam dajale, govorilo se nam je, da ni mogoče, da ni sredstev itd., samo da so nas po akademsko odpravili.

Izračunali smo jim tudi, in točno, da so pri izplačilih rednih invalidnin prihranili pri budžetni postavki in tudi dokazali, da je tako približno 35 milijonov neizdanega. Naj vse te prihranke, ta naš denar, dajo vojnim žrtvam, ki so umirale in so pohabljenice za državo.

Država je bila dolžna invalidom na zaostankih invalidnin za 10 let nazaj. Vsi invalidski zakoni imajo poleg določbe za preskrbe z ortopedskimi pripomočki in podpor v denarju itd., določbe, ki nudijo invalidu še druge ugodnosti, če smem to reč tako imenovati. To so na pr. trafike. Najmanj 50 odstotkov vseh trafikantov bi moralo biti invalidov ali vojnih žrtev. V praksi pa je to vse iluzorno. Trafike delijo hišni posestniki.

Kdor dobi lokal, dobi tudi trafiko, pa je vseeno, četudi je milijonar.

Druga ugodnost je glede zaposlitve. Prva leta se je še precej gledalo na to, da se najprej in predvsem zaposli invalid. A zdaj je vse samo na papirju v zakonu. Če nima sreče, se ga ne sprejme v službo. V privatnih podjetjih bi moralo biti zaposlenih 5 do 10 odstotkov invalidov. Z veliko mujo smo jih stisnili h kruhu nekaj desetini.

Enako je glede kantin v vojašnicah. Nekaj let se je to upoštevalo, zdaj pa je tudi razpisuje licitacije kar tako. Tuintam se še ozrejo na to določbo, ali to so bele vrane.

Kinokoncesije. Po zakonu so nam bile priznane prvenstveno. Ker je to luksuzno podjetje in ubogi, pohabljen, bolan invalid naj vsaj nekaj od luksuza stitih dobi. Zakon 1925. leta nam je dajal prvenstveno pravico za podelitev koncesij za kino. 1922. že smo se sporazumeli z oblastjo, da ne bo nikomur podaljševala ali dajala koncesij brez našega dogovora in pristanka. Tudi zakon 1929 nam še daje prvenstveno pravico do koncesij kina. Oblasti, vse brez razlike, so se tega držale. Ali leta 1933 se je to začelo krhati. Da je to zadelo invalide, si lahko vsak predstavlja. Prej smo dajali podpore, pomagali v najhujši zimi ubogemu otroku pohabljenega očeta, ali vdovi, ki ni mogla z ničemer nasiti otroka, katerega oče je ostal na bojišču. Ko so nam pa gospodje to oporekali, in se je njihovim zahtevam ugodilo, umirajo in zmružejo sedaj vsi tisti, ki so prej vsaj nekaj dobili.

S podjetniki kinematografov smo se sprva dogovorili, da smo jim za gotove procenete pustili prvenstveno mesto. Tako smo dovolili, da se je koncesija dala njim, nam so pa plačevali od predstave gotove procenete. Z vsemi smo postopali kulantno, nikogar nismo ovirali in nikogar odirali.

Zadnja leta pa se je organiziral kinematografski kartel kinematografarjev. (V Ljubljani kino Matica, Ideal.) Ta kartel je sistematično delal, da se rešijo obveznosti napram invalidom. Ta gospoda se bori izključno samo za svoj dobiček, samo za svoj žep in to na invalidski račun in na račun obiskovalcev kina. Niso uspeli ti gospodje s protestom proti davščinam gledališkega dinarja. Samo proti nam so uspeli. Tu so porabili vsa sredstva, ki so jim bila kot kapitalistom na razpago, samo da odškodujejo invalide. Imeli smo z njimi civilnopravne pogodbe in jih pozivali, da te pogodbe drže in izpolnjujejo. Odklonili so. Nekaj let smo kulantno čakali, v nadi, da bodo vsaj toliko videli, da njih odpor zadene najbolj razžaljenega in oškodovanega državljana-človeka, vojnega invalida. In ker to nič ni pomagalo, smo krenili na pravno pot. Šli smo na sodišče. Ti gospodje so te pogodbe pred sodiščem osporavali. Ta spor še do danes ni rešen. Bili smo celo tako kulantni, da smo ponujali sporazum.

čepprav kinematografi niso vsaj dosejaj še ne, kulturno, temveč luksuzno dobičarsko podjetje. Od dolga smo hoteli mnogo popustiti, samo da bi naprej ostalo pri dajatvah. Niso se udali, vkljub temu, da so med tem zaslužili milijone. To je res, ker so to izjavili celo visoki gospodje, češ, nikar ne govorite o enem milijonu. Res je, za nas Slovence je milijon že strašen kup denarja. A za te gospode kinematografarje je to le drobiž.

Poskusili smo voditi tudi svoj lasten kino. Ali židovska konkurenca slovenskih naprednjakarjev je bila takšna, da smo kino morali prodati. Večino dobička iz vsega tega je imela zagrebška čifutarija — ali po njih naziranj: bolje čifutarija kakor invalidi, ker je to mednarodni čifutski kapital in z njim je dobro sedeti v senci. Prišlo je do kupčije, kino smo prodali, in monopol na kinematografske predstave in kinematografe je zagospodoval v Ljubljani. Filmi so bili kakršnikoli šund, samo da ni bilo konkurence, ljudje pa se morajo zadovoljiti, če nič drugega ni. Tako je bilo tudi s kulturnega stališča samo to kinematografarstvo grabljenje v lastne žepe.

Vsled tega, razumljivo, smo imeli mnogo manjše dohodke in kakor sem že prej povedal, ne moremo več tako vztrajno podpirati vojnih žrtev. Naj samo omenim, da smo v enem desetletju izdali za podpore nekaj milijonov dinarjev. Poleg tega smo usmerili prispevke tudi v gospodarsko smer. Iz prihrankov, kolikor je pač bilo mogoče prihraniti, smo ustanovili drugo, ki izobno posluje. Tako smo več stoterim invalidom pomagali do gospodarske osamosvojitve, ali jih vsaj tako podprli, da lažje dihaajo. S tem nismo samo veliko koristili invalidom kot takim, pač pa tudi pomagali narodnemu gospodarstvu in v veliki meri razbremenili državno blagajno.

Ljudje, socialno boljše stoječi, to so gospodje kinematografarji, tega nečejo videti in nečejo upoštevati. Kaj jim mar ubogi invalid, samo da so njih žepi siti.

Dosedaj smo se borili mirno in tiho. Ali zdaj je konec tega. Stopamo v javnost. Naj nas slišijo vsi, naj tudi javnost izreče svojo obsodbo. To sodbo hočemo imeti. Za Udruženje vojnih invalidov je ta sodba javnosti veliko vprašanje. Prej ne bo dobro, dokler se nam ne da moralna in materialna satisfakcija.

Vse to povedati se ne da kar tako. Debela knjiga bo napisana.

Invalid ne more brez priznanja, da je invalid, pa če tudi je brez noge ali brez roke, ali se celo boril na Korškem, veljati kot invalid in s tem uživati ugodnosti invalidskega zakona. Nikdo tega ne upošteva in ne dobi ničesar. Priznan mora biti. Za trpljenje, ki ga je prenesel invalid, hočejo mu celo dati lajne. Za svoje nečuvno trpljenje in žrtev — lajne. Razumete to strahoto. Kinematografarji pa kupijo denar?

Za izboljšanje invalidske zakonodaje se borimo že od leta 1929. Vsi odločujoči priznavajo, da je to škandal, da se je tako naredilo.

Izdelali smo že 3 načrte invalidskega zakona oziroma njega popravek in izboljšanje. In vsi odločilni faktorji so priznavali, da je to prav. A ko smo z našim pritiskom tak načrt spravili tako daleč, da bi stopil pred Narodno skupščino, pa je — vlada padla. To se nam je že trikrat zgodilo. In tako smo ostali do danes brez vsega, s pohabljenim invalidskim zakonom 1929. leta.

Kdor bo naše vprašanje rešil vsaj s 30 odstotki, bo do smrti naš dobrotnik. Koliko se plača davščin, pogledite gospod poslanec, pogledi javnost. Knjige pogledite in videli boste.

Mi se dobro zavedamo, kam to pelje. To martretiranje se bo strašno množevalo. Kakšni bodo naši otroci, to si lahko mislite. Oni to dobro vidijo in dobro razumejo. Na svoji lastni otroški koži čutijo. Ali nas naj zgodovina ne dolži. Mi smo svojo dolžnost izvršili že davno. Če pa je niso odločujoči in je še niso, pa naj odgovarjajo. Mi vemo, kateri so to. Imena njih poznamo in ta imena bodo vedeli naši otroci in jih že vedo.

Naša politika je invalidsko-bojevniška politika. Politika borbe za obstanek. V nobene takozvane partijske kravje kupčije nismo nikdar šli in se jih nikoli posluževali. Kaj nam, če si barve te ali one, ki sedi na odločujočih mestih. Samo da vidiš, da pogledaš, kakšni smo in svojo besedo izrečeš, ki rodi izboljšanje. Če tega nečeš, pa bodi kdor hočeš, zaznamovan boš.

Vi gospod doktor, narodni poslanec, ste eden iz odločujočih. Mi reflektiramo na narodne poslance. Vi ste edini, ki ste nas poiskali. V njih je možnost in prilika, da nas podpro v naših zahtevah.

Zdaj se piše in govori, da izide novi invalidski zakon, izboljššan. Naše delo po vsej državi je to doseglo, da pride zakon pred Narodno skupščino sedaj. Vi, gospod narodni poslanec, na vas je, da o forsirate.

So pa še druge reči, ki so eksistenčno važne. Imeli smo jih pa smo jih izgubili. Na primer zdravljenje. Imeli smo invalidske domove v Celju, v Mariboru, Rogaški Slatini, Golniku. Lepi 10 milijoni so bili naši invalidski, kar lahko dokažemo. A kje so zdaj ti milijoni? Kdo ima Golnik? — Imeli smo protezno delavnico s polnim obratom v Ljubljani, popravilnico v Celju. V Ljubljani je zdaj okrnjena in za njo moramo celo žrtvovati naš privatni denar. V Celju je popravilnica ukinjena. Čez 2000 ortopediranih invalidov moramo s to protezno delavnico oskrbovati. Da bi pa svojim ljudem poskrbela organizacija, Udruženja, lastno streho, pa ni niti misliti. O tem ni smisla pri gospodi, ki odloča in ki kupi dobičke. V Beogradu so s pomočjo fondov prišli do 4 invalidskih domov. A tu so nam jih pobrali svoječasni partizani. To je fakt. Borili smo se, ali partizanstvo gospode je bilo silno. Vsaj to smo dosegli, da nam še protezne delavnice niso ukinili. Pomislite, kaj bi bilo, če bi se to zgodilo. Naši pohabljeni bi morali hoditi v Zagreb ali celo v Beograd. Kakšna je to muka za pohabljenca, se ne da popisati.

Fond za vračajoče se vojake, iz katerega je bil kupljen tudi Golnik, je bil naš, invalidski. To se nam je kratkomalo pobralo. Zakaj se nam za to ne da vsaj možnost preskrbe starih, onemoglih invalidov? Mi se za to borimo in tudi za to zbiramo sredstva, da pridemo enkrat do svojega doma. Že iz zdravstvenih in socialnih ozirov se obračamo na javne delavce, da nas v tem podpirajo.

Kar se tiče prevedb po zakonu 1929, ko so Slovenijo razkosali, je žalostna slika posebno v srezu Črnomelj in v Prekmurju. Tu bi bila nujno potrebna energična intervencija, celo intervencija v Narodni skupščini.

Vso noč bi govoril in slikal tragične slike. Pa dovolj. Javnost, slišala si. Sodi in povej svojo besedo. Invalidi, vojne žrtve, čakajo tvojega glasu.

—g—

Zaščita vojnih žrtev v statistični luči

Spremembe invalidskega zakona bodo definitivno izšle in sicer v najkrajšem času.

Iz poročil posnemamo, da je po predlogu g. ministra financ predvideno, da bo vrnjena zaščita približno 15.500 vojnim žrtvam, predlog g. ministra socialne politike pa predvideva vrnitev zaščite 17.500 oseb. Razlika v finančnem efektu med tema predlogoma je okoli 5 milijonov dinarjev, vendar pa je upati, da bo vrnjena zaščita okoli 17—18.000 vojnim žrtvam v celi državi. Ko bo to sprejeto, bo mogoče izvesti nadaljno izboljšanje materialnega položaja še drugim že zaštitenim vojnim žrtvam z različnimi odredbami.

Da moremo ceniti efekt bodočega izboljšanja in kar je še važnejše, da podpremo našo akcijo za spremembe s čim jasnejšo sliko našega mizernega stanja, prinašamo statistiko. Napravil jo je tudi Središnji odbor, ki pazljivo čuje in se prizadeva, da bi se pri spremembah čim več doseglo, zato povzemamo našo statistiko deloma iz njegovih podatkov, deloma pa smo si jo sami napravili, zlasti kar se tiče stanja v naši Dravski banovini.

Najprej se v naših statističnih podatkih omejimo samo na našo banovino; potem pa še v splošno na celo državo.

Kako izgleda statistično stanje naše zaščite pri nas, nam kaže sledeči pregled:

Po statistiki rešenj na podlagi inv. zakona iz leta 1929.

I.		
Invalidi:		
Invalidov, ki jim je priznana invalidnina je	2271	
Državnih nameščencev, ki ne prejemajo invalidnine	87	
Invalidov, ki vsled davka ne prejemajo invalidnine	854	
Skupaj priznanih invalidov	3212	
II.		
Vdov, sirot in roditeljev je priznanih	2809	
Skupno število prizn. voj. žrtev	6021	

Pripomnimo, da spadajo trije obmejni srezji naše banovine pod invalidski sud v Zagreb, kjer po večini še niso dobili rešitev, zato ni imelo smisla delati zanje statistike. Cenimo, da je dotičnih okoli 300 in da bo mogoče polovica pozitivno rešenih tako, da bi jih bilo približno toliko prišteti gorenji vsoti.

Poleg tega pa je vpoštevati, da ima tudi invalidsko sodišče v Ljubljani še kakih 100 predmetov v teku. Vseh priznanih bo torej okoli 6200.

Reduciranih pa je po invalidskem zakonu iz leta 1929:

	invalidi	druž. članov	Skupaj
vsled hib iz bolezni	591	178	769
vsled kazni	261	60	321
vsled nemorale (nezak. otrok)	131	131	
zakasnelosti prijav	134	343	477
previsokega davka (854 invalidov ima samo druge pravice brez invalidnine)	214	214	
radi invalidnosti izpod 30 odstotkov	417	417	
vsled nezadostnih dokazov	32	32	64
že po prejšnjem zakonu odbitih	173	195	368
ker žive v inozemstvu	24	46	70
med reševanjem umrlih	84	67	151
ker poškodbe niso iz vojne	61	61	
roditelji, ki imajo druge hranilce	172	172	
neinvalidi	21	9	30
mirnodobskih	35	3	38
avstr. dobrovoljcev	9	9	
civilnih	2	20	22
tujih državljanov	6	6	12
samopoškodovancev	5	3	8
pred rešitvijo dobilo odkup	7	4	11
raznih slučajev	5	3	8
umrli bili invalidi izpod 60%	75	75	
sinovi niso bili hran.	25	25	
vdove se poročile	13	13	
možje še žive	10	10	
sirote postale 16 let stare	54	54	

Popolnoma reduciranih po inval. zakonu iz leta 1929 skupaj 1867 invalidov, 1663 dr. članov ali 3530 oseb. Pripominjamo, da tudi tukaj niso vpoštevani nerešeni slučaj pri inv. sodišču v Ljubljani in Zagrebu.

Iz vseh teh podatkov se vidi, da je invalidski zakon iz leta 1929 priznal invalidnino v Dravski banovini samo 2271 invalidov in 2809 družinskih članom, 941 invalidov pa vživa samo drugo zaščito brez invalidnine, ker niso siromašni ali pa so aktivni državni nameščenci. Reduciranih pa je skupaj

Invalidi			
30%	po zakonu iz l. 1925 =	136	po zakonu iz l. 1929 = 325
40%	» » » » » =	64	» » » » » = 429
50%	» » » » » =	63	» » » » » = 333
60%	» » » » » =	48	» » » » » = 240
70%	» » » » » =	33	» » » » » = 139
80%	» » » » » =	12	» » » » » = 238
90%	» » » » » =	4	» » » » » = 25
100%	» » » » » =	15	» » » » » = 40
100% z dod.	» » » » » =	7	» » » » » = 93
torej prejema po starem še		382	po novem pa 1862

Vojnih vdov
prejema po inv. zakonu iz leta 1925 pokojnino 678, po inv. zakonu iz leta 1929 pa 2002.

Roditeljev
prejema po inv. zakonu iz l. 1925 še 28, po inv. zakonu iz leta 1929 pa 205.

Skupaj prejema v Dravski banovini invalidsko podporo 5196 oseb.

Nič drugače kot pri nas v Dravski banovini ne izgleda redukcija po no-

V Sloveniji			
invalidov	leta 1925 =	6412	leta 1929 = 4688 = reduc. 1742
vdov	» » =	4308	» » = 3647 = » 661
sirot	» » =	1876	» » = 275 = » 1601
roditeljev	» » =	671	» » = 618 = » 53
Skupaj leta 1925	13.267	leta 1929 =	9228 = reduc. 4039

Za ostale pokrajine navajamo vojne žrtve skupno.

Srem, Banat, Bačka:			
leta 1925 =	6.161	leta 1929 =	2.100 reduc. 4.061
Črna gora:			
leta 1925 =	9.022	leta 1929 =	5.521 reduc. 3.501
Dalmacija:			
leta 1925 =	9.103	leta 1929 =	3.618 reduc. 5.485
Bosna-Hercegovina:			
leta 1925 =	26.213	leta 1929 =	7.294 reduc. 18.919
Srbija:			
leta 1925 =	118.627	leta 1929 =	47.288 reduc. 71.339
Hrvatska-Slavonija:			
leta 1925 =	32.924	leta 1929 =	8.556 reduc. 24.368
v celi državi reduc. 115.973			

Iz tega se vidi kako velika je redukcija vojnih žrtev po invalidskem zakonu iz leta 1929. Procentualno se more vzeti 60%, ponekod pa še več.

Za Dravsko banovino je opaziti razliko med končnim številom reducirancev, ki smo jih navedli po naših podatkih 3530 oseb, po podatkih Središnjega odbora pa 4039 oseb. To je razumljivo, ker v naši statistiki ni podatkov iz obmejnih krajev, ki spadajo pod zagrebško invalidsko sodišče.

Če bi se invalidnina vrnila s spremembami okoli 18.000 vojnim žrtvam, potem lahko cenimo, kako malenkostno je to napram 116.000 reducirancem.

Zato je potrebno najti drugo obliko zaščite kakor jo je naše združenje tudi predlagalo in konkretno utemeljilo, da naj se dovolijo vojnim žrtvam potom našega združenja razni privi-

3530 vojnih žrtev, seveda veliko pa je bilo reduciranih že po prejšnjih invalidskih zakonih.

Iz teh podatkov se vidi, kakšne pojge je prinesel invalidski zakon za sistematično redukcijo. Iz statistike Središnjega odbora (objavljene v Ratnem Invalidu), koliko invalidov in drugih vojnih žrtev prejema danes pri finančnih direktorjih invalidnino, posnemamo najprej invalide v Dravski banovini po procentih. Pri tem pa je označeno, pri vsaki procentni postavki, koliko jih prejema še po starem t. j. po inv. zakonu iz leta 1925 in koliko že po novem t. j. po inv. zakonu iz leta 1929:

Invalidi			
30%	po zakonu iz l. 1925 =	136	po zakonu iz l. 1929 = 325
40%	» » » » » =	64	» » » » » = 429
50%	» » » » » =	63	» » » » » = 333
60%	» » » » » =	48	» » » » » = 240
70%	» » » » » =	33	» » » » » = 139
80%	» » » » » =	12	» » » » » = 238
90%	» » » » » =	4	» » » » » = 25
100%	» » » » » =	15	» » » » » = 40
100% z dod.	» » » » » =	7	» » » » » = 93
torej prejema po starem še		382	po novem pa 1862

Sirot
prejema po inv. zakonu iz l. 1925 še 3, po inv. zakonu iz leta 1929 pa 36.

Roditeljev
prejema po inv. zakonu iz l. 1925 še 28, po inv. zakonu iz leta 1929 pa 205.

V Sloveniji			
invalidov	leta 1925 =	6412	leta 1929 = 4688 = reduc. 1742
vdov	» » =	4308	» » = 3647 = » 661
sirot	» » =	1876	» » = 275 = » 1601
roditeljev	» » =	671	» » = 618 = » 53
Skupaj leta 1925	13.267	leta 1929 =	9228 = reduc. 4039

Za ostale pokrajine navajamo vojne žrtve skupno.

Srem, Banat, Bačka:			
leta 1925 =	6.161	leta 1929 =	2.100 reduc. 4.061
Črna gora:			
leta 1925 =	9.022	leta 1929 =	5.521 reduc. 3.501
Dalmacija:			
leta 1925 =	9.103	leta 1929 =	3.618 reduc. 5.485
Bosna-Hercegovina:			
leta 1925 =	26.213	leta 1929 =	7.294 reduc. 18.919
Srbija:			
leta 1925 =	118.627	leta 1929 =	47.288 reduc. 71.339
Hrvatska-Slavonija:			
leta 1925 =	32.924	leta 1929 =	8.556 reduc. 24.368
v celi državi reduc. 115.973			

legiji, ki jih danes vživajo nepoklicanci. Na ta način bo mogoče zaščito vojnih žrtev bolj raztegniti, da bodo dobivale tudi od drugod pomoč in zaposlenje in bo s tem pomagano pri še tako skromni invalidnini, ki jo pri današnjih budžetnih sredstvih zmremo. Če pomislimo, da je bila zaščita in pomoč že poprej dovolj slaba in pomanjkljiva, ne moremo gledati stanja, da bi 116.000 faktičnih vojnih žrtev, ali pa ako jih od teh vzamemo sigurno 100.000 upravičenih, trpelo popolnoma brez vsake zaščite.

To naj bo problem zakonodavcev, to naj bo skrb narodnih zastopnikov in voditeljev, ki o tem glasujejo.

Invalidski zakon mora biti tak, kakor ga diktirajo stvarne potrebe, ne pa le delna uteha in rešitev na račun stotisočev izvrženih.

Poročila iz občnih zborov

Krajevni občni zbor v Celju je bil kakor običajno dne 6. januarja t. l. v mali dvorani Narodnega doma ob 9 dopoldne. Po otvoritvi je pozdravil predsednik tov. Orel došlega delegata tov. Štefeta iz Ljubljane, ki je bil soglasno izvoljen za vodstvo občnega zbora, in vse ostale navzoče. Po uvodnih besedah je tov. Štefe pozval navzoče, da počaste spomin umrlih in zakličejo trikrat »Slava!«¹ Tov. Orel je imel predsedniško poročilo, v katerem je omenjal, da organizacija že 16 let zaman kriči »pomagajte«² pa nič nismo dosegli. Ni volje, imeli smo socialne ministre tudi Slovence, a za nas niso mogli nič napraviti. Če ne bomo v letu 1936. dosegli sprememb, ne mara biti več na tem mestu. Večje krivice ne more biti, kot je sedanji invalidski zakon. Letos nam niti tombole

niso ugodili v zaželenem obsegu tako, da smo jo sploh opustili in dobitke razdelili članom. Prošnjam je organizacija kolikor mogoče ugodila, vsem potrebam pa ne more ustreči. Pri trafikah je tako slaba zaščita, da jih oddajajo lastniki lokalov, ki seveda invalide prezirajo, vendar bi moral zakon določati, da jih dobe izključno samo invalidi. Če citate »Vojnega invalida«, so vam itak vse krivice znane. (Čita neki članek.) Tajnik tov. Kovač se je skliceval na svoj govor na invalidskem kongresu, v katerem je povdarjeno: »Priznamo, da težko finančno stanje ne dovoljuje povoljne rešitve, a ukinitve pravic morajo utemeljiti po zakonih, ne pa v rešenjih brez zakonite podlage.«³ Pridobljene pravice morajo ostati, ker zakoni v smislu ustave ne morejo imeti moči za

nazaj. Tako so vzete pravice radi kazni proti določbi kaz. zakona, ker ne more biti nihče kaznovan, ako ni zakon tega predpisoval, preden je bilo dejanje storjeno. Navajal je drastične slučaje iz rešenj. Za zgled naj bo izvešje Središnjega odbora, ki pove, da je država v 5 letih prihranila 500 milijonov pri invalidih. Raztolmačil je številčno izdatke za invalide in njih nazadovanje, kar kaže jako žalostno sliko.

K predlogom za spremembo invalidskega zakona se kot delegat ne morem strinjati z ničemer, kar bi ne popravilo najnujnejšega. Bolniki, da bi se priznavali samo od 80% naprej? Kaj pa z ostalimi? Navajal je primere, kako dobivajo trafike drugi namesto invalidov. Kritiziral je tudi davčni cenzus. Če kmet plača 1 Din preko cenzusa, bo šel raje za hlapca, kot da bi za 1 Din izgubil letno ca. 2000 Din. Predlagal je, da se pošlje iz občnega zbora spomenico ministru g. dr. Korošcu, v kateri ga vojne žrtve prosijo za izdejstvitev, da se bo invalidski zakon od strani oblasti vpošteval.

Stavil je tri glavne zahteve: 1. tako spremembo invalidskega zakona, da bo res zadovoljiva in da bo invalidnina uravnotežena; 2. popraviti vse krivice vojnim žrtvam; 3. ukinitve vseh invalidskih sodišč in predaja poslov rednim sodiščem na podlagi sodstva skozi vse redne instance. Predlagal je, da Središnji odbor na podlagi zbranih podatkov od vseh naših organizacij prosi za pomoč in intervencijo »Siamaka«⁴ v Ženevi. Delegat tov. Štefe je govoril obširno. Strašne slike bi se morali strašiti oni, ki odločajo o usodi največjih žrtev naroda. Še danes ni zavednosti in prave volje za ta velik državni socialni problem. Bodočnost države sloni na socialni pravici. Mi smo vsakemu pomagali pri tem cilju in hočemo tudi v bodoče. Poznamo pa samo politiko socialne pravičnosti. To je naše delovanje tudi skupno z ostalimi bojevniki, kdor nas ni napačno razumel, ali je delal zlobno proti. Šestnajst let trkamo, opozarjamo na posledice krivic, a nismo zbudili čuta. Ni razpoloženja in volje, ampak drugačna tendenca. Za spremembo, ki se nam napovedujejo, bomo morali storiti zopet tako pot, a vemo, da nas bodo podprli le bojevniki. Nismo prav nič razcepljeni, med nami je bojevniški duh. Poročal je dalje o stanju naših organizacij in o invalidskem kongresu, ki se je vršil prvič pod lastno streho v novem invalidskem domu. Potom kongresa Siamaka v naši državi je prišlo naše vprašanje tudi v internacionalno javnost.

K spremembi invalidskega zakona je združenje napravilo načrt, ki je vpošteval v glavnem vse zahteve invalidov. Finančni minister je prvotno pristal na malo večjo vsoto, potem pa so se drž. dohodki skrčili, ker so se razmere v marsičem poslabšale. Središnji odbor dela s polno paro za spremembo in hoče izboljšati vsaj najkru-tejše določbe. Zopet se preračunava finančni efekt in se po naši zahtevi tudi načrt nekoliko izboljšava. Minister socialne politike se je odločil izdati zakon, sedaj je stvar še v rokah drugih činiteljev in narodne skupščine. Invalidom ne gre le zato, da črpa-jo državno blagajno. Zahtevamo pa, da se z vsemi vojnimi žrtvami po zakonu postopa in da se glede zaposlovanja in raznih ugodnosti, ki državo nič ne stanejo, izdajo posebne odredbe. Po prevratu je bilo okoli 30.000 vojnih žrtev v Sloveniji, a danes je priznanih le še 6000; najmanj 9000 pa nepriznanih. Dalje je pojasnjeval razmere pri oddaji trafik in kinokoncesij.

Sledila je volitev in so bili izvoljeni v upravni odbor tov. Orel, Fröhlich, Kovač, Oset in Zidarič, namestniki tov. Dojer, Kuhar in Žlender, nadzorni odbor tov. Šoštarec, Likar, Videtič, namestnika Hudoklin in Smole.

Končno je bil sprejet sklep, da vojne žrtve Krajevnega odbora v Celju izjavljajo glede prvenstva pri por-deljevanju kinokoncesij popolno solidarnost z Oblastnim odborom.

Kraj. odbor U. V. I. Novo mesto je imel 12. januarja 1936 svoj letni občni zbor v občinski razpravni dvorani. Vabljen je bil delegat iz Ljubljane, ki

pa ni prišel, ker o perečem invalidskem vprašanju ne bi mogel kaj ugodnega poročati. Vabljeni sta bila tudi domači poslanec dr. Josip Režek, ki se vabilu ni odzval in se je radi tega slišalo precej kritike, ker vrača tako malo hvaležnosti za zaupanje, ki so mu ga vojni invalidi izkazali pri zadnjih državnozbornih volitvah, ter odvetnik in banovinski svetnik Dimitrij Weble, ki se je vabilu odzval.

Občni zbor je vodil predsednik krajevnih organizacij Ivan Robas. V uvodnih besedah je pozdravil vse navzoče, zlasti banov. svetnika Webleta. Nato je pojasnil navzočim vojnim žrtvam, da je položaj za izboljšanje nevdržnega stanja preziranih, pozabljenih in ponižanih vojnih žrtev tako žalosten, da je tudi v bodoče le malo upanja na kak večji uspeh, ker odločilni faktorji za to pereče vprašanje nimajo pravega smisla in čuta in ker pozabljajo, da je naša lepa domovina Jugoslavija sad, če ne popolnoma, pa vsaj v pretežni večini nesrečnih vojnih žrtev.

Tajniško poročilo izkazuje v preteklem letu 55 došlih in 92 odposlanih dopisov. Med njimi je bilo precej prošenj in pritožb članov za uveljavljanje po zakonu jim pripadajočih pravic. Seje so bile 4. Med letom sta izstopila 2 člana, na novo pa jih je pristopilo v organizacijo 11, in šteje danes kraj. organizacija 69 članov.

Blagajniško poročilo tov. Lukmana izkazuje 1694 Din 29 p. prejemkov ter 1317 Din izdatkov, torej saldo 377 Din 29 p. Pripomnil je, da se članarina in prispevek za list »Vojni invalid« zelo slabo in neredno plačuje, k čemur so pač največ krive današnje žalostne gospodarske razmere.

Sledilo je poročilo nadzornega odbora o izvršenem pregledu blagajniških knjig, ter je bila upravnemu odboru dana razrešnica za vestno delo v preteklem letu.

Po desetminutnem odmoru so se vršile volitve v upravni in nadzorni odbor. V upravni odbor so bili izvoljeni soglasno: Ivan Robas za predsednika, Lukman Mihael za blagajnika, Jurak Josip za tajnika ter Adam Ivan in Pirc Katarina za odbornika; namestniki pa Dular Franc, Zupančič Jože in Šmajdek Ivan; v nadzorni odbor pa Koncilija Anton za predsednika ter Muren Josip in Mišjak Ivan za člana, namestnikom pa Rifelj Martin in Rukšć Josip.

Za delegata v oblastni odbor pa Robas Ivan, namestnik Mišjak Ivan.

Nato je predsednik Robas podal besedo navzočemu banov. svetniku Webletu. G. Weble je v lepih in nazornih besedah pozdravil navzoče vojne žrtve, ter je obljubil, zavzeti se ob vsaki priliki na odločilnih mestih za izboljšanje nevdržnega stanja nesrečnih vojnih žrtev, ker ga je obupno kričeče stanje zlasti nekaterih vojnih žrtev kot splošno znanega prijatelja in zaščitnika siromašnih in zatiranih tako ganilo, da je na obnem zboru več nesrečnim vojnim žrtvam z dobro premišljenimi nasveti priskočil na pomoč. Ob tej priliki je bilo tudi soglasno sklenjeno, da se pošlje z občnega zbora g. notranjemu ministru dr. A. Korošcu vdanostno pismo s sledečo resolucijo: »Krajevni odbor udruženja vojnih invalidov v Novem mestu Vam pošilja s svojega občnega zbora udanostni pozdrav. Obnem Vas prosimo, da bi blagovolili težnje vojnih invalidov, vojnih vdov in sirot podpreti na merodajnem mestu. Invalidski zakon, kakršen je bil sprejet leta 1929, je oškodoval ogromno število vojnih invalidov, vdov in sirot. Zato Vas prosimo, da se blagovolite na merodajnem mestu zavzeti za revizijo invalidskega zakona in da se pri tem upoštevajo želje udruženja vojnih invalidov, centralni odbor v Beogradu.«

Sledile so še razne informacije članov, nakar je predsednik Robas zaključil ta zelo dobro obiskani občni zbor s pozivom, naj se tudi neorganizirani tovariši takoj vpišejo v našo organizacijo, ker edino s složnim delom vseh vojnih žrtev bo mogoče tudi pri današnjih kritičnih gospodarskih časih doseči izboljšanje kričečega in nevdržnega stanja nesrečnih vojnih žrtev.

Invalidski zakon

24. januarja 1936 je minister socialne politike in narodnega zdravja, g. Dragiša Cvetković sprejel novinarje in jim dal sledečo izjavo o invalidskem vprašanju:

— Še kot predsednik finančnega odbora sem na prošnjo zastopnikov Središnjega odbora invalidov poizvedoval o načrtih za spremembo in dopolnitev invalidskega zakona. Popolnoma razumljivo je, da so vse moje simpatije že tedaj bile na strani invalidov, ker sem smatral, da je potrebno invalidsko vprašanje rešiti pravilno in popraviti vse tiste pregreške, ki so se zgodile. Že takrat sem imel več konferenc z zastopniki invalidskega udruženja in razpravljali smo skupno vsa vprašanja, ki omogočajo popravek invalidskega zakona iz leta 1929. Na tem vprašanju se je delalo tudi že prej, ali se je končna rešitev zavlačevala in prelaga iz leta v leto, nekaj slučajno, a nekaj radi raznih finančnih težkoč. Ko sem prevzel resor socialne politike in narodnega zdravja, sem si štel za svojo prvo dolžnost, da pristopim k realnemu in čim hitrejšemu delu, da se to vprašanje uredi. Hvala razumevanju g. finančnega ministra, sem dosegel to, kar je bilo kot podlaga in najbolj važno, to je zagotovitev finančne strani tega vprašanja. In tako smo mogli postaviti uredbo o spremembah in dopolnitvah invalidskega zakona od 4. julija 1929 in od 4. decembra 1929 in od 18. septembra 1930. leta. Čeprav so današnje finančne razmere zelo težke, vendar je g. finančni minister dal na razpolago potrebne vsote za rešitev tega vprašanja in z interministerialno komisijo delegatov ministrstva financ in ministrstva socialne politike smo dosegli sporazum tudi v ostalih točkah te odredbe. Ministrski svet se je na svoji seji 17. januarja 1936 s svojim sklepom strinjal s to uredbo in s pomočjo pooblastila v § 79 zakona o budžetnih dvanajstinah za avgust do marca 1935/36 to odobril. Ta uredba bo izročena finančnim odborom Narodne skupščine, da jo definitivno odobri.

Glavne vrline te uredbe so:

1. Po invalidskem zakonu so dobivale gotove skupine članov družine na pogrebnih stroških enomesečno invalidnino. To je bilo vsekakor premalo. V zdajšnjem zakonu pa bo trimesečna invalidnina na pogrebne stroške.

2. Po § 32 inv. zakona so vdove rezervnih oficirjev, ki ne dobivajo pokojnine po specialnih zakonih, dobivale 40 odstotkov invalidnine, ki bi dotičnemu invalidu pripadala. Zdaj bodo dobivale enako, kakor vdove tistih rezervnih oficirjev, ki dobivajo pokojnino.

3. V invalidskem zakonu od 1925. leta so družinski člani umrlega invalida, ki je bil 50 odstotkov za delo nesposoben, imeli pravico na invalidsko podporo. Zakon 1929 je to podporo ukinil. Z novo uredbo se ta pravica vrača.

4. Po invalidskem zakonu od leta 1925 so imele gotove skupine invalidov pravico na ponovni pregled in za zvišanje invalidnine. Invalidski zakon od 1929 je to pravico priznal samo invalidom II., III., IV., V. in VI. skupine. Invalidi ostalih skupin so to pravico izgubili. Zdaj bodo to pravico zopet dobili pod pogojem, da bo priznana nesposobnost najmanj 70 odstotkov.

5. Otroci, ki so umno ali fizično za pridobivanje popolnoma nesposobni, imajo zopet pravico na podporo tudi po izvršenih 16 letih starosti, vse dokler ta nesposobnost traja, pod pogojem seveda, da niso nesposobni po lastni krivdi in bili že pred 4. letom svoje starosti umno ali telesno nesposobni. Istotako se poviša vdovam, če se znova poroče, dota v znesku mesto dveletne invalidske podpore v znesku na triletno invalidsko podporo. Vojni invalidi, ki so dobili odkupnino invalidnine, imajo pravico na brezplačno vožnjo, če gredo v ortopedске zavode ali v druge sanitetne zavode in nazaj in tam na brezplačno ortopediranje in zdravljenje.

6. Ta uredba predvideva tudi osvoboditev siromašnih invalidov I., II., III., IV. in V. skupine od kuluka v denarju in v delu.

7. Najvažnejša odredba te uredbe pa je v pravilnem in pravičnem reševanju cenzusa. Po zakonu od 1929. leta je bil cenzus 120 Din. Vsak invalid, ki je imel preko tega cenzusa, pa četudi samo 1 Din več davka, je zgubil invalidsko podporo. Taka rešitev ni bila samo nepravilna, temveč tudi krivična. Nova naredba je mnogo pravičnejša. Poveča cenzus od 120 Din na 170 Din in sicer bodo po novi uredbi osebe, ki plačajo do 120 Din osnovnega neposrednega davka imele pravico na invalidsko podporo do 100 odstotkov. Oni, ki plačajo do 130 Din davka, bodo prejeli 90 odstotkov. Tisti, ki plačajo do 140 Din davka, bodo prejeli 80 odstotkov. Tisti, ki plačajo do 150 Din, bodo dobivali 70 odstotkov. Tisti, ki plačajo do 160 Din, bodo dobili 60 odstotkov, a tisti, ki plačujejo do 170 Din osnovnega neposrednega (direktnega) davka bodo prejeli po 50 odstotkov invalidnine.

Že samo ta odredba v tej uredbi predvideva 17.416 invalidom vrnitev invalidskih ugodnosti, ki so jih z zakonom od 1929 izgubili. In to osebnim invalidom 3023, vojnim vdovam 12.800, starišem 1413.

Poleg te odredbe, ki predvideva vrnitev ugodnosti 17.416 osebam, ostale odredbe, o katerih smo prej govorili, predvidevajo vrnitev invalidskih ugodnosti in drugih beneficij še enkrat tako velikemu številu vojnih invalidov, kar brezdvomno pričja, da je ta uredba ogromne važnosti za pravilno rešitev invalidskega vprašanja.

S to uredbo bodo dobili zopet pravico na ugodnosti, pod gotovimi pogoji, tisti vojni invalidi, ki so bili prej priznani radi bolezni za invalide in ki so bili pred 18. majem 1929 priznani

z najmanj 80 odstotno nesposobnostjo. Ti bodo zdaj pri novem pregledu priznani z najmanj 80 do 100 odstotno nesposobnostjo.

Ena od važnih odredb te uredbe predvideva tudi tole: Vse osebe, ki so zamudile glede prijave predpisani rok po § 104 in 108 invalidskega zakona, se lahko zdaj zopet prijavijo in to v teku 6 mesecev, računajoč od dneva, ko bo stopila ta uredba v veljavo. Ta odredba je dobra že zato, ker posebno tistim invalidom v planinskih krajih, katerim je radi oddaljenosti k občini ali radi tega, ker ni vedel, zamudil rok za prijavo in tako zgubil ugodnosti, daje možnost, da se prijavijo in dobe invalidnino.

Z dopolnitvijo § 109 Invalidskega zakona se daje pravica na državno zaščito in pomoč tudi tistim bojevnikom, ki so radi vojnih operacij 1913 po balkanski vojni bili onesposobljeni. Istotako družinskim članom tistih vojakov, ki so padli, umrli ali se izgubili.

Kakor vidite, je zaključil minister socialne politike in narodnega zdravja, je kr. vlada s to uredbo storila to, kar ji je njena nacionalna dolžnost naložila: da se invalidsko vprašanje naposled enkrat reši in se da tako popolno priznanje tistim velikim in težkim žrtvam, ki so jih naši invalidi doprinesli za nacionalno stvar in za ustvaritev naše države. S tem svojim aktom je kr. vlada dala priznanje tudi njihovim družinam, a bodočim generacijam je dala vzpodbudo, da se v vprašanju največjih in splošnih nalog žrtvujejo istotako kakor so se žrtvovali njih roditelji. S to uredbo je popravljen vse to, kar je bilo mogoče. Kr. vlada bo gledala, da se dolžne neizplačane invalidnine likvidirajo čim prej in da invalidska sodišča, pri katerih je že mnogo in nerešenih aktov — rešenj — pospešijo svoje delo.

Naše gibanje

Občni zbori se vrše:

Dne 2. februarja 1936:

v Selcah nad Škofjo Loko po maši v Krekovem domu;
v Črnomlju ob 11. uri v hotelu »Lakner«;
v Robnici ob 10. uri pri Škrabcu na Hrovači.

Dne 9. februarja 1936:

v Slovenski Bistrici ob 10. uri v gostilni pri Avguštinu;
v Ptuj ob 9. uri v gimnaziji;
v Polzeli ob 9. uri v gostilni pri Matku.

Dne 16. februarja 1936:

v Šoštanju ob 9. v gostilni pri Berložniku;
v Krškem ob 10. uri v Sokolski dvorani.

Dne 23. februarja 1936:

v Kranju v hotelu pri Stari Pošti ob pol 10. uri dopoldne.

Dne 1. marca 1936:

v Ljubljani (občni zbor Krajevnega odbora) ob 8. uri v Šentjakobskem gledališču v Mestnem domu.

Krajevni občni zbor v Ljubljani.

Občni zbor Krajevnega odbora Udruženja vojnih invalidov v Ljubljani se bo vršil dne 1. marca t. l. ob 8. uri zjutraj v dvorani Šentjakobskega gledališkega odra v Mestnem domu. Članom in članicam se bodo razposlala posebna vabila.

Ob tej priliki prosimo vse člane in članice, da do občnega zbora plačajo članarino in naročnino za leto 1936.

Odbor.

Dvignite invalidska rešenja.

Krajevni odbor UVI v Mariboru poziva vse one člane, ki so v pisarni predložili originale rešenj višjega invalidskega sodišča iz Beograda za železniške legitimacije, da jih lahko zopet dvignejo. Pri tej priliki pa naj predložijo zadnje poštno odrezke, ker morajo poleg overovljenih rešenj biti pri prošnjah na ministrstvo za socialno politiko za invalidske železniške legitimacije. Dotični, ki še niso predložili železniških legitimacij in rešenj, se vabijo, da jih najkasneje do 15. februarja 1936 predložijo, ker se na poznejše prošnje ne bo moglo ozirati.

Končno še sporočamo, kakor je bilo že večkrat v našem glasilu razglašeno, da Dravska finančna direkcija v Ljubljani ne podaljšuje več invalidskih legitimacij. Nekateri člani pošiljajo sami legitimacije na finančno direkcijo, ki jih jim vrača in tako nastajajo nepotrebni stroški.

Izkazana denarna pomoč članom Krajevnega odbora UVI v Mariboru za leto 1935.

Krajevni odbor mariborski je, kakor običajno vsako leto tudi leta 1935 uvidel potrebo svojih najrevnejših članov in članic ter njihovih družin, katerim je pomagal v obliki denarne podpore za Veliko noč oziroma za Božič, v kolikor so pač dopuščala finančna sredstva, deloma iz lastnega proračuna, deloma iz prostovoljnih prispevkov občinstva in ustanov, ki umevajo socialen čut in bedo v vrstah naših vojnih žrtev.

Skromne podpore je bilo deležnih 71 prosilcev, ki so prejeli po 50 Din, 10 prosilcev po 75 Din, 2 prosilca po 100 Din, 1 prosilec 150 Din in 1 prosilec 200 Din, skupaj je bilo izplačane Din 4850 in sicer 85 prosilcem. Na ta način je Krajevni odbor mariborski svojo nalogo v polni meri izvršil.

Poimensko se bo na prihodnjem letnem obnem zboru poročalo.

Pri tej priliki smatra Krajevni odbor UVI v Mariboru za svojo čast in dolžnost, da v imenu obdarovanih članov in članic izreče vsem dobrotnikom, osebito mariborski občini in Oblastnemu odboru UVI v Ljubljani najsrčnejšo zahvalo s toplim priporočilom za nadaljno naklonjenost v pomoč našim sotrpinom vojnim žrtvam.

Javna zahvala.

Krajevni odbor UVI v Mariboru se najsrčnejše zahvaljuje za velikodušno denarno podporo mariborski mestni občini iz proračunske postavke za leto 1935 v znesku 3000 Din, gospodični Jeglič Leopoldini za znesek Din 500, tovarišu Ivanu Bregantu za Din 20 in Združenju krojačev in sorodnih obrtov v Mariboru za Din 200, kot prispevek za tiskovni sklad.

Med letom umrli. Od članov krajevnega odbora v Mariboru so v letu 1935 umrli sledeči: Škof Jožef 100 od-

stotni vojni invalid z dodatkom iz Sv. Jurija ob Pesnici, Šmigoc Jožef, 50% vojni invalid iz Maribora, Maver Andrej, 60% vojni invalid iz Maribora, Kozelj Marija, mati padlega vojaka iz Maribora, Kovačič Neža, mati padlega vojaka iz Maribora, Mitrovič Gjuro, podpolkovnik, 80% vojni invalid iz Maribora, Lavrič Alfred, major in 60% vojni invalid iz Maribora.

Vsi gori navedeni so bili redni in zvesti člani naše organizacije ter so stali z nami v boju za naše invalidske pravice.

Ob zaključku leta se jih z bridkosti spominjamo s priznanjem za njihovo vneto sodelovanje. Naj jim bo zemlja lahka in naj v miru počivajo. Preostalim pa naše sožalje.

Poziv na poravnavo članarine za leto 1935/36.

Krajevni odbor UVI v Mariboru dolguje že več let večji znesek upravi Vojnega Invalida na zaostanku naročnine po krivdi naših članov in članic, na katere se je zanesel, da bodo svoje dolžnosti poravnali. Ker niso odpovedali lista, smo jih smatrali vseeno za redne člane in da bodo poravnali naknadno.

Žal pa vsi zamudniki niso pokazali svoje organizatorične zavednosti tako, da je Krajevni odbor šele pozneje uvidel, ker se na opetovana terjanja niso zmenili, da jih je treba izbrisati. Da ne bo Krajevni odbor prišel še v večje zaostanke pri upravi lista Vojni Invalid, pozivamo vse tovariše in tovarišice, člane Krajevnega odbora mariborskega, da vse zaostanke čimprej poravnajo po poštnih položnicah, ki so jih prejeli.

Tudi se članstvo naproša, da poravna članarino vsaj za pol leta naprej za leto 1936, ker le tako bo mogoče organizaciji dobro delovati. Kdor pa se temu pozivu ne bo odzval, mu bo Krajevni odbor primoran prihodnjo številko lista ustaviti.

Celje. Z ozirom na dejstvo, da je vsak redni član dobil po en tomboleski dobitek, je odbor na svoji zadnji seji sklenil, da bo dal zastoj vsem nerednim članom, ki bodo do 28. februarja t. l. zaostalo članarino (ki jo dolgujejo še za leto 1935) plačali, srečke Swipsteke, ki velja vsaka 10 Din. S to srečko more zadeti več stotisoč dinarjev. Vsi oni pa, ki ne bodo ta mesec plačali dolga, bodo črtani.

Kranj. Krajevni odbor udruženja vojnih invalidov naznanja, da ima svoj redni letni občni zbor, dne 23. februarja 1936. ob pol 10. uri v dvorani hotela Stara pošta v Kranju, z običajnim dnevnim redom. V slučaju nesklepnosti se vrši isti pol ure pozneje, ob vsakem številu članstva. Pobirala se bo članarina in naročnina za list Vojni invalid, za leto 1936. Pozivajo se vsi tisti člani in članice, ki dolgujejo na članarini in za list Vojni invalid, za leto 1935, da poravnajo svoj dolg, ker drugače se jih bo črtalo iz društva.

Članom, katerim so bile izdane železniške legitimacije v letu 1931, so s tem letom potekle, zato naj prinese slike in vsak 10 Din. Člani, kateri imajo svoje železniške legitimacije samo za podaljšati, naj jih prinese do 10. februarja t. l. tajniku tov. Kosmaču na mestno tehniko pri kolodvoru. Obenem mora prinesiti za legitimacijo in podaljšanje vsak rešenje iz Beograda, da se napravi prepis, da se sodno overovi in odpošlje z legitimacijo na ministrstvo (ker jih nič več ne podaljšuje finančna direkcija v Ljubljani). Kdor ne bo oddal legitimacije do 10. februarja 1936, jo bo moral sam poslati na svoje stroške. Prosi se, da se vsi člani in članice v polnem številu udeležijo tega občnega zbora. Obenem naj vsak član ali članica opozori one vojne invalide in vdove, ki še niso organizirani, da naj tudi pridejo na občni zbor, in naj pristopijo k organizaciji. Le z združenimi močmi je mogoče izboljšati naš položaj. Na svidenje na občnem zboru dne 23. februarja 1936, v hotelu Stara pošta v Kranju.

Krajevni odbor UVI v Mokronogu naznanja vse svojim članom in članicam, da se bo vršil redni letni občni zbor v nedeljo, dne 23. februarja 1936 ob 10. uri dop. in sicer, kakor lansko

leto pri g. Aleksandru Majcnu, gostilničarju v Mokronogu. Invalidi naj prinese s seboj svoje invalidske železniške legitimacije, da se jih skupno vpošlje ministrstvu v Beograd, da jih podaljša za leto 1936.

Obenem mora vsak poleg železn. legitimacije, prinesiti s seboj sodno overovljen prepis rešenja Višjega invalidskega sodišča iz Beograda in odrezek zadnje nakaznice. Vsak član naj točno prečita »Vojnega invalida« od dne 1. januarja 1936 štev. 1/36, v katerem so točna navodila glede podaljšanja in naročila novih železniških legitimacij. Stroške za legitimacije, ki se bodo vposlale v Beograd, bo mogel vsak sam trpeti. Porazdelilo se bo na malenkostne vsote. Tiskovine za prepise rešenj, so pri tajniku na domu v Brunivasi pri Mokronogu.

Člani in članice se opozarjajo, da se gotovo vsi udeležijo občnega zbora.

Krajevni odbor U. V. I. Moravče naznanja vsemu zavednemu članstvu, da se vrši 16. redni občni zbor dne 8. marca ob 11. uri dopoldne, to je po deseti sv. maši v »Osnovni šoli« v Moravčah.

Vabljeni ste vsi, tudi tisti, ki ste reducirani. Naproša se že naprej, da vsak ob tej priliki poravna članarino in za list »Vojni Invalid«. Nikdar še ni bila organizacija tako potrebna kakor danes, zato se jo močno oklenimo, v organizaciji je vsa moč.

Nadalje se vse članstvo opozarja zaradi železniških legitimacij. Vsak invalid naj točno prečita v listu »Vojni Invalid« z dne 1. januarja 1936 na strani 3 »Navodila za železniške legitimacije«. Legitimacije se bodo skupno poslale za podaljšanje v Beograd, zato se naproša, da jih vsi prinese ali pošljete na Krajevni odbor vsaj do 15. februarja t. l. Pozneje se ne bo oziralo na posameznike. Letos moramo pošiljati v podaljšanje legitimacije v Beograd, drugo leto znamo dočakati, da bomo morali hoditi vsak mesec v Beograd po pokojnino in s tem bo rešen naš zakon. Ali jih res »ne znajo« več podaljšati v Ljubljani? Še enkrat se naproša, da se udeležijo vsi občnega zbora, da se kaj pogovorimo o naši bodočnosti. Na svidenje 8. marca. Odbor

Krajevni odbor v Slov. Bistrici ima svoj redni občni zbor v nedeljo 9. februarja 1936 ob 10. uri v prostorih g. Avgušтина v Slov. Bistrici z običajnim dnevnim redom.

Pozivajo se vsi člani, da se tega občnega zbora vdeležijo, ker se bo sklepalo za nadaljnji obstoj našega krajevnega udruženja ali pa, da se člani prepisejo h krajevnemu oboru v Mariboru.

Ivan Vuk:

V deželi svetopisemske kraljice iz Sabe

Abesinija — Etioplja

Nekega dne je bil kralj Teodor slabe volje. V popolni vojni opremi je prišel iz svoje palače in mrko gledal vazale, ki so trepetaje stali pred njim.

»Kdo izmed vas se me ne boji?«

Zarenčal je, kakor tiger. In vsi so hiteli zatrjevati, da se boje svojega gospoda.

»Zakaj se me pa moja žena ne boji? Zakaj ne trepeta pred svojim gospodom?«

Vsi so molčali:

»Govorite,« je zarenčal. »Kdor mi ne bo vedel odgovoriti, ga obglavim.«

Vazali so trepetali. Vedeli so, če ne bo odgovor tudi po volji gospodu, bo sledila vseeno smrtna kazen.

Nek star vojščak pa se je opogumil in vprašal:

»Kako si bil, gospodar, oblečen, ko se te tvoja žena ni hotela bati?«

Teodor je rekel:

»Noč je bila. In bil sem nag.«

Tedaj je rekel star vojščak:

»Kaj ti ni to pojasnilo njene neupoštljivosti? Kadar boš, o gospodar, stopil pred svojo ženo v zlato vezanem plašču, z levjo grivo na glavi in ogrnjen v pantrovo kožo, tedaj se te bo bala, kakor mi. A nag... nag nihče ne more vladati...«

Udruženje Vojnih invalidov v Šoštanju sklicuje svoj letni občni zbor za dne 16. februarja 1936 ob 9. dopoldne v gostilni Jožefa Berločnika v Šoštanju. Dolžnost vsakega invalida in vdove je, da se gotovo udeleži tega občnega zbora, ker pride delegat iz Ljubljane, ki nam bo poročal o naših invalidskih zadevah. Pobirala se bo tudi članarina za leto 1936.

Ptuj. Šestnajsti redni občni zbor tukajšnjega Krajevnega odbora U. V. I. se vrši v nedeljo, dne 9. februarja 1936 in sicer ob 9. uri predpoldne v dekliški garderobi ptujske realne gimnazije. Ako občni zbor ne bo ob določen uri sklepčen, se bo vršil drugi pol ure pozneje istotam ob vsakem številu članstva.

Opozarjamo članstvo, katero še ni poravnalo članarine, da to nemudoma stori in sicer pred občnim zborom, ker po čl. 12. pravil U. V. I. imajo pravico prisostvovati samo oni člani, ki so plačali članarino.

Murska Sobota. Krajevni odbor U. V. I. v Murski Soboti naznanja vsem svojim članom, da se bo vršil redni letni občni zbor dne 8. marca 1936 dopoldne ob 10. v prostorih restavracije pri kolodvoru. Dolžnost vsakega člana je, da se občnega zbora sigurno udeleži.

Tajništvo obenem poziva vse one člane, ki so za 1935. leto plačali članarino po položnici in niso sprejeli članskih markic, naj se zgledajo s članskimi knjižicami pri tajništvu. Vsi oni člani, ki pa kljub opominom niso še plačali zaostale članarine, naj pohite poravnati, sicer jih bomo v smislu pravil črtali iz članstva.

V teku meseca decembra lanskega leta nas je zapustil naš zvesti tovariš 70 odstotni vojni invalid Zavec Franc iz Kuštanovcev. Kakor vidimo, je smrt — ta veličastna božanska pravica — boljša prevajalka vojnih žrtev, kakor invalidsko sodišče v Zagrebu, ki po šestih letih trpkega čakanja ni moglo rešiti njegove zadeve. Potrpežljivo je čakal na rešenje invalidskega sodišča v nadi, da se mu izboljša mučno gmotno stanje, toda rešitve ni mogel dočakati. In s pokojnim Zavec Francem še dosti vojnih žrtev iz Prekmurja čaka na rešenje že od 1. januarja 1930. leta naprej, in ni upanja, da bi uboge vojne žrtve prišle do ureditve svojih zadev.

Po daljši, mukepolni bolezni je umrl dne 21. jan. t. l. 60 odstotni vojni invalid Idič Jožef iz Gradišča. Pokojni je bil eden izmed ustanoviteljev krajevnih organizacij v Murski Soboti. V prejšnjih letih se je vneto udeleževal na organizacijskem polju, pred dvema letoma pa ga je potrla bolezen, ki si jo je nakopal na bojišču in mu

je zdaj prinesla končno rešitev invalidskega vprašanja.

Umrli tovarišema naj bo lahka domača gruda, ostalim svojcem pa naše iskreno sožalje.

Udruženje Vojnih invalidov v Ribnici sporoča vsem vojnim invalidom in vdovam, da se vrši redni občni zbor v nedeljo dne 2. februarja 1936. ob 10. uri dopoldne v Hrovači v gostilni Škrabec s sledečim dnevnim redom:

1. Otvoritev.
2. Čitanje zapisnika.
3. Poročilo uprave in nadzorstva ter absolutorij.
4. Volitev novega odbora.
5. Slučajnosti.

Na občni zbor naj prinese seboj vsi invalidi tudi »Uverenja« Višjega invalidskega sodišča, katere se bo rabilo v svrhu polovične vožnje.

Invalidska zadruga Vzajemna pomoč r. z. z o. z. v Ljubljani bo imela svoj letošnji redni občni zbor na praznik dne 25. marca t. l. Krajevne odbore opozarjamo, da naj na ta dan ne prirejajo svojih občnih zborov, ako reflektirajo na delegate iz Ljubljane.

Za železniške legitimacije. Ponovno opozarjamo Krajevne odbore, da napravijo sezname legitimacij dvojno in pošljejo oba izvoda Oblastnemu odboru, ker ako pridejo legitimacije nazaj iz Beograda brez seznama, ne moremo vedeti, kam spadajo.

Za občne zbore naj krajevni odbori vedno javijo, ako žele delegate glede polovice stroškov, drugače se ne more sklepati.

Naslove za »Vojnega invalida«, in sicer vse spremembe je treba javiti vsaj do vsakega 25. v mesecu, sicer se ne morejo več za prihodnjo številko vpoštevati.

OGLAS.

Pri štabu komande inženirske podoficirske šole v Mariboru bo dne 17. februarja 1936 ob 11. uri dopoldne III. ofertalna licitacija za enoletni zakup kantine v vojašnici kralja Petra Velikega Osvoboditelja in sicer za čas od 1. marca 1936 do 28. februarja 1937.

Pogoji se lahko vidijo vsak delavnik v pisarni gorenjega štaba.

Kavcija se polaga pri blagajni komande inženirske podoficirske šole dne 17. februarja 1937 do 10. ure zjutraj v gotovini, ali vrednostnih papirjih v znesku 2000 Din.

Pravico do te licitacije imajo vse osebe.

Pismene ponudbe morajo biti taksirane po velikosti ponudbe po tar. post. 25 zakona o taksah z označbo »Ponudba za zakup kantine v inženirski podoficirski šoli v Mariboru.«

Teodor je razumel in vojščaka bogato obdaril. Toda nauk je pozabil. Njegov naslednik Menelik je bil pametnejši. Nikoli ni pokazal svojih pravih namer, nikoli se ni razgalil. V petih letih je izvedel več reform kakor Teodor vse svoje življenje.

Divjačina v Abesiniji bo od vojne tako trpela, kakor je divjačina v svetovni vojni. Strupeni plini in zažigalne bombe so usmrtilo veliko število ptic. Vojna je tako gospodarila med sladkovodnimi ribami, da še do danes niso popravili škode, ki jo je storila. Na litevskih tleh so uničili evropskega zobra, ki se je bil tam ohranil v nekoliko primerkih. V Franciji se je ustavil za več let običajen lov na divje prašiče. Vsled tega so se te živali v severnih okrajih tako razmnožile, da so počenjale veliko škodo. Morali so jih iztrebiti ter so v enem samem letu ubili 40.000 merjascev.

Tam, kjer se danes borijo, je Abesinija deloma puščava ali pa le malo obraščena, tako da živali nimajo zadostne zaščite. Kake posebne vrste divjačine v Abesiniji sicer ni. Zeber in še kakšnih drugih afriških specialitet tu ni dobiti. Pač pa je dovolj oriskov, kudujev, kozlov, slonov, nosorogov in levov. Značilna žival za Abesinijo je groteskni bradavičasti prašič. Imajo ogromne glave, ki so okrašene z velikanskimi bradavicami in izrastki ter z dvema dolgima čekana. So zelo živahni in gibčni navzlic tem ogromnim glavam. Tak bradavi-

čar se lahko mirno pomeri z levom. Če mu preti kakšna nevarnost, beži z neverjetno hitrostjo k svoji jami, ki si jo je izkopal sam. Pa ne skoči v njo z glavo naprej, temveč leze ritenski v njo, vedno pripravljen s svojo ogromno glavo na boj.

V puščavah živi mnogo skalnih kuncev in majhnih sorodnikov slona. Pavianov živi v Abesiniji več vrst v zelo strumnih organizacijah. Vsak rod ima svojega vodnika. Najzanimivejša žival v Abesiniji je pa mravljinčar. Tega je povsod mnogo, toda stopa na plan le ponoči. Spreten in previden je tako, da ga večina domačih lovcev sploh ne pozna. Ko se zakopava v zemljo, grebe z zadnjimi nogami tako urno, da se zdi, kakor da se potaplja v zemljo. Trije krepki možje z lopatami ga ne morejo dohiteti.

Severno-zapadni del Abesinije je v preselitvenem pasu evropskih selivk-ptic. Zato najdete tu skoro vse ptice. Največ je brkastih serov, morskih orlov in drugih roparic in jastrebov. V raznih delih dežele živijo razne vrste divjih rac. Domačini jih pa iz neznanih vzrokov ne love in ne jedo, dasi perutnino zelo cenijo. Zabavna ptica je abesinski čif-čef, ki posnema petje in glasove drugih ptic. Živi se s pajki in jih išče brez strahu tudi v hiši in prepeva.

(Dalje prihodnjič.)

Izdaja Udruženje vojnih invalidov. Odgovorni urednik: Matej Jevak, Miklošičeva cesta št. 13. Tiska tiskarna »Slovenija« v Ljubljani, predstavnik Albert Kolman.